

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ Мелітопольського
державного педагогічного
університету імені Богдана
Хмельницького
від 21.02.2020 року № 05/01-05

УХВАЛЕНО
На засідання Вченої ради
Мелітопольського державного
педагогічного університету імені
Богдана Хмельницького
від 20.02.2020 року протокол № 13
Т.в.о. голови Вченої ради
І.А. Мальцева

ПОЛОЖЕННЯ *№ 362*

про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького

1. Загальні положення

1.1. Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті (далі – Положення) визначає загальні положення, зміст та види практик, вимоги до організації та керівництва практикою, підведення підсумків з усіх видів практик різних спеціальностей, закордонні програми практик (стажувань). Положення розроблено відповідно до Конституції України; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти» від 18.12.2019 р. № 392 – IX; наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» від 08.04.1993 р. № 93 (зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міносвіти від 20.12.1994 р. № 351); наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти» від 26.12.2017 р. № 1669; Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, що затверджені наказом Міністерства освіти і науки України 11.07.2019 р. № 977; стандартів вищої освіти, освітніх програм та навчальних планів; рекомендацій про

проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, ухвалених рішенням Вченої ради Інституту інноваційних технологій і змісту освіти від 24.04.2013 р. (м. Київ).

1.2. Практична підготовка здобувачів вищої освіти є невід'ємною складовою освітнього процесу в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького (далі – Університет) і має на меті оволодіння сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування у них, на базі отриманих в Університеті знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

1.3. Базами практик в Університеті є підприємства, установи, організації різної форми власності та підпорядкованості, різних галузей господарства, науки, освіти, охорони здоров'я, культури, торгівлі, сільського господарства, державного управління, керівники яких є потенційними роботодавцями; бази за межами України, що співпрацюють з Університетом згідно з укладеними договорами; структурні підрозділи Університету, що забезпечують практичну підготовку здобувачів вищої освіти. Договори на проведення практик з базами практик укладає ректор Університету. В договорах зазначаються обов'язки сторін щодо створення необхідних умов для виконання здобувачами вищої освіти програми практики. Тривалість дії договору погоджується договірними сторонами. Примірник договору додається (додаток 1).

При наявності в договорах (контрактах) на навчання здобувачів вищої освіти питань практичної підготовки, окремі договори можуть не укладатися.

1.4. Підприємства, організації, установи, які є базовими, повинні відповідати таким вимогам: наявність структур, що відповідають спеціальностям, освітнім програмам, за якими здійснюється підготовка фахівців; наявність кваліфікованих керівників практик здобувачів вищої освіти; можливість надання здобувачам вищої освіти права користування бібліотекою,

лабораторіями, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.

1.5. Гаранти освітніх програм, завідувачі відповідних кафедр у співпраці із роботодавцями, здобувачами вищої освіти та випускниками університету визначають доцільність того чи іншого виду практики, наступність видів практичної підготовки, бази практик; розроблюють програми практичної підготовки; періодично переглядають та оновлюють програми практичної підготовки; оцінюють практичну діяльність здобувачів вищої освіти; обговорюють програми практичної підготовки, критерії оцінювання, результати практичної діяльності та об'єктивності оцінювання здобувачів вищої освіти.

1.6. Норми часу для науково-педагогічних працівників-керівників практик від кафедр визначаються Положенням про планування та облік основних видів роботи науково-педагогічних працівників Університету.

2. Зміст та види практик

2.1. Зміст, послідовність та вимоги до практичної підготовки здобувачів вищої освіти визначаються наскрізною програмою практичної підготовки, яка розробляється згідно з навчальним планом відповідно до стандарту вищої освіти, освітньої програми для кожної спеціальності та кожного рівня підготовки (бакалаврського, магістерського), погоджується гарантом освітньої програми і затверджується ректором Університету.

Наскрізна програма практичної підготовки є основним навчально-методичним документом, який регламентує мету, зміст (перелік всіх етапів практичного навчання (навчальні та виробничі практики), послідовність проведення практик, семестр, тривалість практичної підготовки за планом, містить рекомендації щодо підведення їх підсумків, містить рекомендації щодо форм і методів контролю).

У разі змін в освітніх програмах, навчальних планах спеціальності, зауважень та побажань роботодавців, випускників, здобувачів вищої освіти, наскрізна програма практичної підготовки переглядається, доопрацьовується та

перезатверджується. Розробка та видання програм для нових спеціальностей і освітніх програм здійснюється не пізніше, ніж за семестр до її початку.

2.2. На основі наскрізної програми щорічно кафедрами розробляються робочі програми відповідних видів практик. Робоча програма практики містить такі основні розділи: мету і завдання практики; перелік програмних компетентностей, які набуваються під час практики; заплановані програмні результати навчання; бази і термін проходження практики; зміст практики; перелік навчальних посібників і методичних рекомендацій; форми і методи контролю; вимоги щодо написання та оформлення звіту про практику; критерії оцінювання; підведення підсумків.

Кожна робоча програма практики після розгляду та схвалення на засіданні кафедри, де запрошуються роботодавці, обговорюється та погоджується з керівниками баз практики та затверджується завідувачем кафедри. Робочі програми практик зберігаються на кафедрах Університету, наскрізні – в деканатах факультетів, в директораті інституту. Кафедри забезпечують, окрім наскрізної і робочої програм практик, інші методичні та облікові документи, які сприятимуть якісному проведенню практики здобувачів вищої освіти.

2.3. Видами практик в Університеті залежно від конкретної освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти є:

- навчальна (педагогічна, з фаху);
- виробнича (педагогічна, викладацька, з фаху).

Навчальні практики мають на меті оволодіння системою знань зі спеціальності, набуття первинних професійних умінь і навичок із загальнопрофесійних і спеціальних дисциплін, знайомство зі специфікою майбутньої професії, розвиток здібностей застосовувати системні знання на практиці, виховання потреби в самовдосконаленні.

Виробничі практики мають на меті закріплення, поглиблення та вдосконалення теоретичних знань та практичних умінь, отриманих здобувачами вищої освіти в процесі фахової підготовки, ознайомлення

безпосередньо в установі, організації, на підприємстві з виробничим процесом, оволодіння професійним досвідом, формування готовності до самостійної трудової діяльності, а також збір матеріалу для виконання дипломних, курсових робіт тощо.

3. Організація та керівництво практикою

3.1. Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладається на ректора Університету.

Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює перший проректор Університету.

Відповідальними за організацію, проведення і підведення підсумків практики в інституті, на факультетах, в заочному відділі є директор інституту, декани факультетів, проректор із заочної форми навчання.

Організаційне та загальне методичне забезпечення проходження практик здійснює навчальний відділ та заочний відділ.

Організаційно-методичну допомогу з питань практики та контроль за її проведенням здійснюють керівник практик Університету та особи, відповідальні за практики в інституті, на факультетах.

Безпосереднє навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечують відповідні кафедри інституту/факультетів разом з керівниками від баз практики.

3.2. Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики, є:

1) розробка наскрізних та робочих програм практичної підготовки здобувачів вищої освіти, підготовка яких здійснюється за різними спеціальностями та освітніми програмами, відповідних навчально-методичних матеріалів та форм звітної документації з практики;

2) визначення баз практик;

3) укладання договорів на проведення практик між Університетом та підприємствами, організаціями, установами;

- 4) розподіл здобувачів вищої освіти за базами практик;
- 5) призначення керівників практик від кафедр;
- 6) направлення здобувачів вищої освіти на бази практик;
- 7) складання тематики індивідуальних завдань на період проведення практики;
- 8) моніторинг якості проходження практики здобувачами вищої освіти;
- 9) підготовка форм звітної документації за результатами проведення практики;
- 10) проведення установчої та підсумкової конференцій.

3.3. Наказом ректора про проведення практики здобувачів вищої освіти визначається:

- 1) термін проведення та база практики;
- 2) склад академічних груп здобувачів вищої освіти;
- 3) відповідальні керівники за організацію практики та оформлення підсумкового звіту за її результатами;
- 4) посадова особа, на яку покладено загальну організацію практики та контроль за її проведенням.

3.4. До функцій навчального та заочного відділів входить контроль за:

- 1) організацією та наявністю методичного забезпечення усіх видів практик здобувачів вищої освіти в інституті та на факультетах;
- 2) підготовкою та узгодженням договорів про проходження усіх видів практик здобувачів вищої освіти;
- 3) документальним оформленням звітів з практик на кафедрах і підведенням підсумків практик здобувачів вищої освіти.

3.5. Директор інституту, декани факультетів:

- 1) здійснюють контроль за організацією та проведенням практики кафедрами, виконанням програми практики, своєчасною підготовкою звітної документації за підсумками практики та складанням заліків;
- 2) заслуховують звіти кафедр про результати проведення практики на вченій раді інституту, факультетів;

3) затверджують склад комісії для оцінювання результатів виробничої практики здобувачів вищої освіти.

3.6. Керівник практик Університету та особи, відповідальні за практики в інституті, на факультетах:

1) формують і надають на підписання ректору пакет документів для організації практики (договори, проєкт наказу, графік практик, направлення на проходження практики (додаток 2));

2) здійснюють контроль за розробкою кафедрами програм практик та беруть участь в розробці інших методичних матеріалів із проведення практики;

3) координують роботу із забезпечення практичної підготовки базами практики, визначають їх готовність до проходження практики здобувачами вищої освіти;

4) забезпечують проведення всіх організаційних заходів перед відбуттям здобувачів вищої освіти на практику: інструктажі про порядок проходження практики та з охорони праці і техніки безпеки, надання здобувачам вищої освіти необхідної документації (направлення, програму, звіт-щоденник, календарний план, індивідуальне завдання, теми курсових і дипломних проєктів (робіт), методичні рекомендації щодо оформлення звітної документації тощо);

5) контролюють забезпечення відповідних умов праці і побуту здобувачів вищої освіти на базах практики;

6) здійснюють розподіл здобувачів вищої освіти на практику з урахуванням клопотань із місць практики, замовлень на підготовку спеціалістів, їх майбутнього місця роботи після закінчення навчання;

7) здійснюють контроль за проведенням практики та за звітами кафедр аналізують і узагальнюють її результати;

8) разом з керівником практики від бази практики забезпечують високу якість проходження практики згідно з програмою;

9) подають першому проректору Університету пропозиції щодо вдосконалення практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

3.7. Завідувачі відповідних кафедр інституту/факультетів, керівники груп забезпечення спеціальності, гаранті освітніх програм спеціальностей:

- 1) узгоджують розроблені на кафедрі програми практики;
- 2) здійснюють контроль за якістю навчально-методичного забезпечення практики на кафедрі;
- 3) формують разом з керівником практик в Університеті реєстр підприємств, установ, організацій, які є потенційними базами практик за спеціальностями;
- 4) беруть участь в укладанні договорів про проведення практики здобувачів вищої освіти між Університетом та базами практик;
- 5) призначають керівниками практик найбільш досвідчених науково-педагогічних працівників кафедри;
- 6) погоджують робочі програми практик з керівниками баз практики;
- 7) контролюють якість проведення практики та оцінювання її результатів;
- 8) формують склад комісії для оцінювання результатів виробничої практики здобувачів вищої освіти;
- 9) заслуховують на засіданнях кафедри звіт науково-педагогічних працівників-керівників практик про результати проходження практики здобувачами вищої освіти.

3.8. Науково-педагогічні працівники-керівники практик від кафедр:

- 1) беруть участь у розробці програм практики, навчально-методичних матеріалів та форм звітної документації;
- 2) знайомлять здобувачів вищої освіти з програмою практики та формами звітності;
- 3) здійснюють контроль за виконанням програми практики та строками її проведення;
- 4) надають методичну допомогу здобувачам вищої освіти щодо виконання програми практики та обробки і використання зібраного матеріалу для звіту про практику;

5) оцінюють результати практики (у т.ч. у складі комісії з оцінювання результатів виробничої практики) на підставі звітної документації та особистих спостережень за проходженням практики здобувачами вищої освіти;

б) звітують на засіданнях кафедри про результати проходження здобувачами вищої освіти практики.

3.9. Керівники баз практики (підприємства, установи, організації), що здійснюють загальне керівництво практикою відповідно до договору або клопотання:

1) приймають здобувачів вищої освіти на практику згідно з календарним планом (графіком освітнього процесу);

2) призначають наказом керівника бази практики кваліфікованих спеціалістів для керівництва практикою та визначають кожному здобувачу вищої освіти конкретне робоче місце;

3) створюють необхідні умови для виконання здобувачами вищої освіти програми практики, не допускають їх використання на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності;

4) забезпечують здобувачам вищої освіти умови безпечної праці на конкретному робочому місці. Проводять обов'язкові інструктажі з охорони праці: вступний та первинний на робочому місці. У разі потреби навчають здобувачів вищої освіти безпечних методів праці;

5) надають здобувачам вищої освіти можливість користуватися матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики;

б) забезпечують облік виходу на роботу здобувачів вищої освіти. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляють Університет;

7) після закінчення практики надають письмову характеристику на кожного здобувача вищої освіти-практиканта, в котрій відображають виконання програми практики, якість підготовленого ним звіту тощо.

3.10. Безпосередні керівники від бази практики:

- 1) несуть відповідальність за проведення практики у межах своєї компетенції; організовують практику згідно з програмами практики;
- 2) контролюють та забезпечують її виконання здобувачами вищої освіти;
- 3) ознайомлюють здобувачів вищої освіти з організацією роботи на конкретному робочому місці;
- 4) створюють необхідні умови для засвоєння здобувачами вищої освіти передових технологій та сучасних методів організації праці;
- 5) контролюють дотримання здобувачами вищої освіти правил внутрішнього розпорядку;
- 6) оцінюють якість роботи здобувачів вищої освіти та надають на них письмову характеристику з визначенням рівня виконання програми практики, якості професійних знань та умінь, виконання індивідуальних завдань, організаторських здібностей, участі в освоєнні передових технологій та сучасних методів організації праці;
- 7) здійснюють допомогу в підборі матеріалу для виконання курсових та дипломних проєктів (робіт).

3.11. Здобувачі вищої освіти-практиканти:

- 1) одержують від керівника практики Університету направлення на проходження практики;
- 2) одержують від особи, відповідальної за практики в інституті, на факультеті/керівника практик від кафедри, методичні матеріали (методичні вказівки, програму, звіт-щоденник, індивідуальне завдання, форми звітної документації тощо) та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів, ознайомлюються з робочою програмою практики;
- 3) до початку практики проходять профілактичний медичний огляд, якщо це прописано в договорі з базою практики; інструктажі з охорони праці і техніки безпеки, про порядок проходження практики;
- 4) своєчасно прибувають на базу практики;
- 5) у повному обсязі виконують всі завдання, передбачені робочою програмою практики;

б) дотримуються правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;

7) своєчасно готують, відповідно до вимог робочої програми практики, звітну документацію, у визначений термін надають її керівнику практики від кафедри та складають залік;

8) беруть участь в установчій та підсумковій конференціях з практики.

3.11. Здобувачі вищої освіти можуть самостійно, за погодженням з відповідними кафедрами, обирати для себе місце проходження практики. В цьому випадку здобувачі вищої освіти-практиканти не пізніше ніж за чотири тижні до початку практики надають клопотання від адміністрації організації, підприємства, установи будь-яких форм власності.

Здобувачі вищої освіти заочної (дистанційної) форми навчання, які працюють за фахом майбутньої спеціальності, можуть проходити виробничу практику за основним місцем роботи за умови надання довідки та характеристики з місця роботи, ксерокопії трудової книжки до заочно-дистанційного відділу.

3.12. Тривалість робочого часу здобувачів вищої освіти під час проходження практики на тиждень складає 30 годин (6 годин на добу).

4. Підведення підсумків практики

4.1. Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми та індивідуальних завдань.

Загальна форма звітності здобувача вищої освіти за практику – це подання письмового звіту-щоденнику, підписаного і оціненого безпосередньо керівником від бази практики, в друкованому вигляді.

Звітна документація подається на рецензування науково-педагогічному працівнику-керівнику практики від кафедри.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання і оформлюється відповідно до вимог, які встановлює Університет.

4.2. Оцінка з практики виставляється здобувачам вищої освіти відповідно до діючої системи оцінювання в Університеті та на підставі перевірки відповідної звітної документації; характеристики науково-педагогічного працівника-керівника практик від кафедри, керівника практики з боку підприємства, установи, організації; презентації результатів проходження практики під час захисту звіту; відповідей на запитання членів комісії з прийому заліку з практики.

4.3. Практика може бути окремим компонентом освітньої програми або входити до складу інтегрованої навчальної дисципліни. Критерії оцінювання відповідають завданням практики, відображаються у її робочій програмі і доводяться до відома здобувачів вищої освіти перед початком практики.

Критерії оцінювання результатів практичної підготовки здобувачів вищої освіти розробляються профільною кафедрою та погоджуються гарантом освітньої програми (критерії оцінювання виробничої (педагогічної) практики здобувачів вищої освіти надано у додатку 3).

4.4. Залікові заходи з навчальної або виробничої практики у здобувачів вищої освіти відбуваються на базах практики в останні дні її проходження або в Університеті упродовж 10 днів після її завершення, з виробничої педагогічної практики в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку – упродовж 3-х тижнів після початку наступного семестру.

4.5. Звіт з навчальної практики приймається і оцінюється науково-педагогічним працівником-керівником практики від кафедри. Звіт з виробничої практики захищається у комісії, призначеній завідувачем відповідної кафедри, або в інституті, на факультеті у вигляді конференції. До складу комісії можуть входити керівник практик Університету і керівник від бази практики.

4.6. Оцінка за навчальну практику (залік) вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та в залікову книжку або в журнал обліку роботи академічної групи (модуль) за підписом науково-педагогічного працівника-керівника практики від кафедри. Оцінка за виробничу практику (диференційований залік) вноситься в заліково-екзаменаційну відомість за

підписом науково-педагогічного працівника-керівника практики від кафедри і членів комісії та в залікову книжку за підписом науково-педагогічного працівника-керівника практики від кафедри. Результат заліку здобувача вищої освіти за практику враховується при визначенні розміру стипендії разом з його оцінками за результатами підсумкового семестрового контролю.

4.7. У випадках грубого порушення термінів проходження практики та невиконання програми практики, здобувач вищої освіти відраховується з Університету наказом ректора за поданням директора інституту/декана факультету, проректора із заочної форми навчання за погодженням зі студентським самоврядуванням. Здобувачу вищої освіти, який не виконав програму практики з поважної причини, надається право проходження практики повторно при виконанні умов, визначених Університетом. Здобувачу вищої освіти, який на підсумковому заліку отримав незадовільну оцінку, може бути надано можливість повторного проходження практики за умов, визначених Університетом. Дозвіл на повторне проходження практики надає ректор своїм наказом на підставі службової директора інституту/декана факультету за погодженням із керівником практик Університету. Здобувач вищої освіти, який повторно отримав незадовільну оцінку з практики, відраховується з Університету.

4.8. Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях кафедр, підсумкових конференціях здобувачів вищої освіти з практики, а загальні підсумки – на вчених радах Університету та інституту/факультетів не менше одного разу упродовж навчального року з оформленням відповідних протоколів. Особлива увага приділяється аналізу результатів практики, висновків і пропозицій, які слід врахувати з метою вдосконалення організації практики.

4.9. Звіти здобувачів вищої освіти про виробничу (навчальну) практику зберігаються на кафедрах упродовж одного року.

4.10. Звіти науково-педагогічних працівників-керівників практик від кафедри про проходження виробничої (навчальної) практики здобувачами вищої освіти зберігаються на кафедрах упродовж 5 років.

5. Закордонні програми практик (стажувань) та інші види практичної підготовки

5.1. Практика здобувачів вищої освіти за кордоном – одна з форм проведення практичної підготовки, що є компонентою освітньої програми підготовки фахівців для здобуття освітнього ступеня, яка здійснюється на сучасних підприємствах і профільних організаціях країн світу.

5.2. Метою закордонної практики є сприяння інтеграції національної освіти до світового освітнього простору на основі закріплення теоретичних знань здобувачів вищої освіти та вивчення практичного досвіду з фахової підготовки; оволодіння передовими методиками й технологіями.

5.3. Залежно від конкретної спеціальності підготовки здобувачів вищої освіти та відповідно до освітньої програми визначається вид, тривалість і терміни проведення практики за кордоном.

5.4. Зміст і послідовність практики за кордоном визначає програма, яка розробляється на кафедрі згідно з освітньою програмою та навчальним планом підготовки фахівця певної спеціальності, погоджується гарантом освітньої програми, керівником практик Університету та затверджується ректором Університету.

5.5. Практика за кордоном здобувачів вищої освіти Університету здійснюється на підприємствах та в організаціях, з якими встановлено партнерські стосунки у формі договорів (трьохсторонніх договорів між Університетом, організатором практики/стажування або його офіційним представником в Україні та здобувачем вищої освіти) контрактів, договорів про співпрацю щодо організації та проведення практики, в яких визначаються умови і терміни проходження практики, обов'язки та відповідальність сторін.

5.6. Загальну організацію практики за кордоном та контроль за її

проведенням в Університеті здійснює начальник відділу міжнародних зв'язків спільно з керівником практик Університету.

5.7. Відбір здобувачів вищої освіти на практику проводиться офіційними представниками організатора практики в Україні, в межах визначеної кількості осіб з урахуванням їх фахової підготовки.

До участі у конкурсному відборі на міжнародні програми стажування та практик допускаються здобувачі вищої освіти за освітніми ступенями бакалавра та магістра, які мають закордонний паспорт; володіють іноземною мовою (при низькому рівні надається термін удосконалення знань на спеціалізованих курсах).

Підставою для участі в програмі міжнародного стажування або практики є заява здобувача вищої освіти, погоджена із відділом міжнародних зв'язків, завідувачем кафедри, директором інституту/деканом факультету, керівником практик Університету, начальником навчального відділу, першим проректором.

5.8. В окремих випадках здобувачам вищої освіти, які відповідають вимогам для проходження міжнародних програм стажування та практик, дозволяється оформлення індивідуального графіку освітнього процесу або дострокове складання заліково-екзаменаційної сесії.

5.9. Навчально-методичне керівництво практикою здійснюють відповідні кафедри Університету.

5.10. Здобувачі вищої освіти Університету під час проходження практики за кордоном зобов'язані:

- до початку практики одержати від науково-педагогічного працівника-керівника практики завдання, консультації щодо оформлення всіх необхідних звітних документів з практики;
- своєчасно прибути на базу практики;
- вивчити та суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії, встановлених країною, яка приймає на практику;
- нести відповідальність за невиконану роботу;
- своєчасно надати звітну документацію за програмою практики.

5.11. Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують

про виконання програми та індивідуального завдання. Даний звіт приймається науково-педагогічним працівником-керівником практики від кафедри та відповідно оцінюється.

Форма та порядок звітності здобувача вищої освіти за практику визначається Університетом відповідно до чинного законодавства.

5.12. Практика за кордоном є добровільною справою здобувачів вищої освіти. Матеріальні витрати з організації практики здійснюються за рахунок здобувачів вищої освіти.

6. Прикінцеві положення

6.1. Це Положення набуває чинності після його ухвалення Вченою радою Університету і затверджується наказом ректора.

6.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться за рішенням Вченої ради Університету й затверджуються наказом ректора.

6.3. Директорат інституту та деканати факультетів за необхідністю можуть розробляти і затверджувати на підставі цього Положення інструкції, які враховують особливості проходження практики з конкретної спеціальності чи спеціалізації.

6.4. Фінансування практики здобувачів вищої освіти може відбуватися за рахунок видатків державного або місцевих бюджетів, за рахунок коштів підприємств (організацій, установ), закладів усіх форм власності, закордонних замовників-спеціалістів, за рахунок коштів фізичних осіб, інших додаткових джерел фінансування, не заборонених законодавством.

6.5. Оплата відряджень науково-педагогічним працівникам-керівникам практики здобувачів вищої освіти здійснюється згідно з чинним законодавством.

Виконавець

Т.В. Копилова

ПОГОДЖЕНО

Провідний юрисконсульт

О.А. Коноплянко

Додаток 1
до Положення про практичну
підготовку здобувачів вищої освіти у
Мелітопольському державному
педагогічному університеті
імені Богдана Хмельницького

ДОГОВІР
про проведення виробничої практики здобувачів вищої освіти
Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана
Хмельницького

м. Мелітополь

« ____ » _____ 202 р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони **Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького** (далі – **Університет**), в особі ректора Солоненка А.М., що діє на підставі Статуту, і, з другої сторони,

_____ ,
(далі – **база практики**), в особі _____ ,
що діє на підставі Статуту підприємства (надалі – **Сторони**), уклали між собою цей договір про наступне: проводити практики здобувачів вищої освіти _____ інституту/факультету спеціальності: _____ на базі _____ .

1.

2. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти здобувачів вищої освіти на практику згідно з календарним планом:

№ з/п	Назва спеціальності	Курс та рівень підготовки	Вид практики	Кількість здобувачів вищої освіти	Строки практики	
					початок	кінець
1.						

1.2. Призначити наказом керівника бази практики кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою. Визначити кожному здобувачу вищої освіти конкретне робоче місце.

1.3. Створити на базі практики необхідні умови для виконання здобувачами вищої освіти програми практики, не допускати їх використання на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності.

1.4. Забезпечити здобувачам вищої освіти безпечні умови праці на конкретному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: вступний та первинний на робочому місці. У разі потреби навчати здобувачів вищої освіти-практикантів безпечних методів праці.

1.5. Надати здобувачам вищої освіти-практикантам можливість користуватися матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходу на практику здобувачів вищої освіти-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення негайно повідомляти керівникам практики від кафедр Університету.

1.7. Після закінчення практики надати письмову характеристику на кожного здобувача вищої освіти-практиканта, в котрій відобразити виконання програми практики, якість підготовленого ним звіту тощо.

1.8. Додаткові умови: ...

2. Заклад вищої освіти зобов'язується:

2.1. Організувати проведення, навчально-методичний супровід та контроль проходження практик здобувачами вищої освіти, відповідно до вимог Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького, затвердженого наказом ректора від “___” _____ 202__ р. № _____.

2.2. За два місяці до початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за тиждень – список здобувачів вищої освіти, які направляються на практику.

2.3. Призначити керівниками практики від кафедр Університету кваліфікованих науково-педагогічних працівників.

2.4. Забезпечити проведення всіх організаційних заходів перед початком практики здобувачів вищої освіти: інструктаж про порядок проходження практики та з охорони праці, надання здобувачам вищої освіти необхідних документів (направлення, програми, інструктивно-методичні рекомендації тощо), перелік яких встановлює Університет;

2.5. У контакті з керівником від бази практики забезпечити високу якість проходження здобувачами вищої освіти практики згідно з програмою.

2.6. Здійснювати контроль за дотриманням здобувачами вищої освіти трудової дисципліни і Правил внутрішнього трудового розпорядку бази практики. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, що сталися зі здобувачами вищої освіти Університету під час проходження практики.

2.7. Забезпечити дотримання здобувачами вищої освіти таких вимог:

2.7.1. Своєчасно прибути на базу практики;

2.7.2. У повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівника;

2.7.3. Знати і дотримуватись Правил внутрішнього трудового розпорядку бази практики, інструкцій з охорони праці та пожежної безпеки, техніки безпеки і виробничої санітарії.

3. Відповідальність сторін за невиконання договору:

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики відповідно до чинного законодавства України.

3.2. Усі суперечки, що виникають між сторонами за цим договором, вирішуються в установленому порядку.

3.3. Цей договір набуває чинності після його підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом (графіком освітнього процесу).

3.4. Цей договір складено у двох примірниках, які мають однакову юридичну силу: перший – **базі практики**, другий - **Університету**.

3.5. Цей договір не заперечує внесення до нього змін та доповнень на основі взаємної письмової згоди Сторін.

Юридичні адреси сторін:

Університет

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
72312, Запорізька область м. Мелітополь
вул. Гетьманська, 20

База практики

Ректор

_____ А.М.Солоненко
“___” _____ 202__ року

_____ 202__ року

Додаток 2
до Положення про практичну підготовку
здобувачів вищої освіти у
Мелітопольському державному
педагогічному університеті
імені Богдана Хмельницького

Директору ЗОШ № _____

НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАКТИКУ

Відповідно до наказу Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького від “___” ___ 202__ р. № _____ та на підставі угоди з управлінням освіти Мелітопольської міської ради Запорізької області про проведення практик від “___” ___ 20__ р. № _____ направляємо до Вашого закладу освіти для проходження виробничої (навчальної) практики (педагогічної) здобувачів вищої освіти _____ курсу _____ групи спеціальності _____ інституту/факультету у кількості ___ чоловік.

Термін практики: з “___” ___ 20__ р. по “___” ___ 20__ р.

Керівник практики від кафедри: _____

Список здобувачів вищої освіти:

1.

Перший проректор МДПУ
Імені Богдана Хмельницького

І.А.Мальцева

Додаток 3
до Положення про практичну
підготовку здобувачів вищої освіти
у Мелітопольському державному
педагогічному університеті
імені Богдана Хмельницького

**Критерії оцінювання виробничої практики (педагогічної)
здобувачів вищої освіти IV курсів за освітнім ступенем бакалавра та I курсів – за
освітнім ступенем магістра**

Розроблена система оцінювання виробничої практики (педагогічної) здобувачів вищої освіти Університету враховує багатоплановість завдань виробничої практики, має профорієнтаційну спрямованість, а також дає можливість об'єктивно оцінити різні види діяльності здобувачів вищої освіти під час проходження практики згідно запропонованої шкали балів.

Максимальна кількість балів, що може отримати здобувач вищої освіти за виробничу (педагогічну) практику – 100 балів. Розподіл балів за видами діяльності представлено у таблицях.

**Критерії оцінювання видів діяльності здобувачів вищої освіти
на виробничій практиці (педагогічній) (кафедра педагогіки і педагогічної
майстерності)**

№	Види діяльності	Кількість балів
1.	Складання індивідуального плану навчальної, методичної та виховної роботи на період практики (див. щоденник з практики): змістовність планування; охоплення всіх напрямів роботи (навчальної, методичної та виховної); елементи творчості.	6 балів: 2 бали 3 бали 1 бал
2.	Надання відомостей про школу, аналіз особливостей шкільної документації, специфіки плану роботи класного керівника, особливостей виховного процесу в класі: відомості про школу; аналіз шкільної документації; аналіз плану роботи класного керівника; розкриття особливостей виховного процесу в класі.	4 бали: 1 бал 1 бал 1 бал 1 бал
3.	Організація та проведення залікового виховного заходу (національно-патріотичного, морального, естетичного, екологічного, правового та трудового спрямування, з фізичного виховання тощо) з оформленням плану-конспекту і наданням самоаналізу (див. щоденник з практики): актуальність теми, виховний аспект мети та завдань; відповідність віковим особливостям; оформлення плану-конспекту з визначенням етапів; якість проведення, відображена в оцінці вчителя, або при відвідуванні керівником практики від кафедри; естетика оформлення, підготовка наочних дидактичних матеріалів до виховного заходу (надання фото- та відеоматеріалів за можливістю).	8 балів: 2 бали 1 бал 2 бали 1 бал 2 бали

4.	Аналіз виховного заходу вчителя або колег-практикантів (за схемою, див. щоденник з практики); відповідність віковим особливостям; досягнення мети; пропозиції, рекомендації.	4 бали: 1 бал 1 бал 2 бали
5.	Самостійний добір і використання методик психолого-педагогічної діагностики та написання характеристики на учня (IV курс за освітнім ступенем бакалавра); учнівського колективу (I курс за освітнім ступенем магістра) без зазначення персональних даних учнів: самостійний добір і використання методик психолого-педагогічної діагностики (не більше 3); оформлення психолого-педагогічної характеристики згідно плану (див. щоденник) з розгорнутим висвітленням та конкретизацією пунктів плану; конкретизація висновків; надання рекомендацій щодо подальшого педагогічного впливу.	8 балів по 1 балу за кожен 3 бали 1 бал 1 бал
	Загальна кількість балів	30 балів

Критерії оцінювання видів діяльності здобувачів вищої освіти з предмету на виробничій практиці (педагогічній) (випускові кафедри відповідної спеціальності)*

№	Види діяльності	Кількість балів
1.	Виконання здобувачем вищої освіти обов'язків практиканта та дотримання трудової дисципліни (на основі характеристики зі школи)	1 бал
2.	Складання календарно-тематичного плану з предмету	1 бал
3.	Плани-конспекти уроків: Розробка 6 планів-конспектів уроків за схемою: - уміння чітко визначити дидактичну мету уроку; - відповідність типу уроку його дидактичній меті; - застосування методів, прийомів та інноваційних технологій, відповідних меті уроку.	15 балів: 1 план-конспект – 2,5 бали; 1 бал; 0,5 балів; 1 бал.
4.	Ефективність проведення залікового уроку: за умови відвідування науково-педагогічним працівником-керівником практики від профільної кафедри або вчителем-предметником відповідної спеціальності закладу загальної середньої освіти для здобувачів вищої освіти, які проходять практику за межами м. Мелітополь (надання фото- та відеоматеріалу за можливістю): - реалізація мети уроку, розкриття теми уроку; - знання фактичного матеріалу з теми уроку, вільне володіння матеріалом; - мовленнєва грамотність; - логічна послідовність етапів уроку, завершеність кожного етапу; - раціональне використання часу на уроці; - уміння тримати увагу учнів, володіти класом; - контроль за знаннями та оцінюванням відповідей учнів, мотивування оцінок; - доцільність використання наочності, ТЗН, інтерактивних засобів навчання; - уміння перебудуватися відносно навчальної ситуації, уміння	9 балів: 1 бал; 1 бал; 1 бал; 1 бал 1 бал; 1 бал; 1 бал; 1 бал; 1 бал.

	створювати проблемно-пошукові ситуації в класі.	
5.	Аналіз відвіданого уроку інших здобувачів вищої освіти-практикантів або вчителя	1 бал
6.	Самоаналіз залікового уроку з рецензією та оцінкою вчителя	1 бал
7.	Виготовлення наочності: наочних матеріалів та необхідних ТЗН	2 бали
	Загальна кількість балів	30 балів

* Розподіл балів залежно від специфіки предмету може бути змінений, але загальна кількість балів повинна дорівнювати 30. Зміни розглядаються і узгоджуються на засіданнях НМК інституту/факультетів і подаються на затвердження до НМР Університету.

**Критерії оцінювання видів діяльності здобувачів вищої освіти з профорієнтаційної роботи на виробничій практиці (педагогічній)
(Центр з профорієнтаційної роботи і практичної підготовки здобувачів вищої освіти)**

№	Вид діяльності	Кількість балів
1.	Здійснення здобувачами вищої освіти профорієнтаційно-інформаційної роботи серед учнів на класних годинах (годинах спілкування), позакласних, позашкільних і просвітницьких заходах: донесення інформації про ліцензовані спеціальності в МДПУ імені Богдана Хмельницького, закордонні практики, особливості студентського життя, активний відпочинок, правила прийому, дисципліни для зовнішнього незалежного оцінювання знань, проведення заочної екскурсії «Наш університет - Ваш пріоритет» (з наданням інформаційних відео- та фотоматеріалів)	3 бали
2.	Проведення профільних (зі спеціальностей) заходів з відповідною презентацією	5 балів
3.	Анонімне анкетування випускників з метою визначення їх професійної спрямованості	2 бали
	Загальна кількість балів	10 балів